

شور در سیستان

(نگاهی به فعالیتهای فعالان اجتماعی، سمن‌ها و... در سیستان)

بین سال‌های ۱۳۹۶ و ۱۳۹۹)

www.ketab.ir

تالیف:

ناصر چاری

سرشناسه	چاری، ناصر، ۱۳۵۵ -
عنوان و نام پدیدآور	شور در سیستان (نگاهی به فعالیت‌های فعالان اجتماعی، سمن‌ها و... در سیستان بین سال‌های ۱۳۹۶ و ۱۳۹۹)/تألیف ناصر چاری.
مشخصات نشر	گرگان: انتشارات نوروزی، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	۱۳۰ ص: مصور، نمونه. - وضعیت فهرست نویسی: غیبا-شابک: 978-622-02-1518-9
یادداشت	شور در سیستان (نگاهی به فعالیت‌های فعالان اجتماعی، سمن‌ها و... در سیستان بین سال‌های ۱۳۹۶ و ۱۳۹۹)
عنوان دیگر	نگاهی به فعالیت‌های فعالان اجتماعی، سمن‌ها و... در سیستان بین سال‌های ۱۳۹۶ و ۱۳۹۹.
موضوع	سازمان‌های غیردولتی -- ایران -- سیستان و بلوچستان
موضوع	Non-governmental organizations -- Iran -- Sistan and Baluchestan
موضوع	عمران منطقه‌ای -- ایران -- سیستان و بلوچستان
موضوع	Regional planning -- Iran -- Sistan and Baluchestan
موضوع	سازمان‌های غیردولتی -- ایران -- جنبه‌های اجتماعی
موضوع	Non-governmental organizations -- Social aspects -- Iran
رده بندی کنگره	۲/۷۶۹HD -- شماره کتابشناسی ملی: ۷۶۱۸۹۸۵ -- رده بندی دیویی: ۷۷۰۹۵۵/۳۶۱

شور در سیستان (نگاهی به فعالیت‌های فعالان اجتماعی، سمن‌ها و... در-

سیستان بین سال‌های ۱۳۹۶ و ۱۳۹۹)

تألیف: ناصر چاری

نوبت چاپ: اول-۱۴۰۰

مشخصات ظاهری: ۱۳۰ ص

قطع: رقعی

شمارگان: ۱۰۰۰

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۰۲-۱۵۱۸-۹

چاپ و نشر: نوروزی-۰۱۷۳۲۲۴۲۲۵۸

قیمت: ۳۵۰۰۰ تومان

همه حقوق چاپ و نشر این اثر برای مؤلف محفوظ بوده و هرگونه چاپ و تکثیر از محتویات این کتاب بدون اجازه مؤلف پیگرد قانونی دارد.

گلستان، گرگان، خیابان شهید بهشتی، پاساژ رضا، کدپستی ۴۹۱۶۵۷۳۷۶

entesharatnorouzi

۰۱۷-۳۲۲۴۲۲۵۸-۰۹۱۱۳۷۵۴۹۷

www.entesharale-norouzi.com

entesharate.norouzi@gmail.com

فهرست مطالب

۱۱	 مقدمه
۱۵	 برخی از هم‌اندیشی‌های معاصر در سیستان
۱۷	 مجمع آنس- ۲۶ آذر ۱۳۹۵
۱۹	 تجمع در میدان امام حسین ^(۴) و درخواست منطقه آزاد
۲۲	 مطالبه‌گری جان می‌گیرد
۲۳	 بزرگراهی که تکمیل نشد، بزرگانی که سوختند
۲۵	 قضاوتی درباره برخورد پلیس در زابل با جریان مطالبه‌گری در این سه روز
۲۵	 گردهمایی سمن‌ها و مطالبه‌گران سیستان چگونه آغاز شد؟
۲۸	 درختکاری با نام شهدا- آبان ۱۳۹۶
۳۲	 دفتر مطالبه‌گران در زابل بولوار شهید میرحسینی ۹
۳۳	 رأی‌گیری و انتخابات و آغاز رئیس‌ها در «مجمع هم‌اندیشی و توانمندسازی سازمان‌های مردم‌نهاد»
۳۴	 تابلویی که برافراشته نشد
۳۶	 بحث زباله‌های عفونی بیمارستان امیرالمؤمنین ^(۴) زابل و ورود پلیس به بیمارستان
۴۱	 حکایت نخاله‌های ساختمانی
۴۱	 فاضلاب شهری و تصفیه‌خانه زابل
۴۳	 ورود به مسئله توزیع نفت سفید- ۱۹ بهمن ۱۳۹۶
۴۷	 پارک‌های بازی پرخطر
۴۷	 توجه به مسئله بی‌شناسنامه‌های سیستان
۴۹	 دکتر ظریف، برنامه «حالا خورشید» و مسئله حقابه سیستان در سوم شهریور ۱۳۹۷
۴۹	 ورود به مسئله کارتن‌خواب‌ها

- ۵۳ جاده چندصد متری و چند ده سال انتظار در ریگموری هیرمند
- ۵۳ گاو مرده در کمربندی آیت الله سیستانی
- ۵۳ حضور کلانتری و ناامیدی هامونیان
- ۵۵ مردم زابل در شورای شهر را گِل گرفتند- ۱۰ شهریور ۱۳۹۷
- ۵۹ سفیدآبه
- ۶۱ خیرین سلامت
- ۶۲ نوشتن درخواست های کلی به وزرا، در بازدیدهای شان از سیستان
- ۶۳ صنایع دستی
- ۶۶ پارک غدیر
- ۶۷ مبتکران و مخترعان
- ۶۸ اعتراض به حفر فیدر ۲
- ۶۸ پیگیری تسطیح سی متری موازی هیرمند شمالی
- ۶۹ ساختمان دولتی بولوار آیت الله بختیاری و تزیین بیت المال
- ۷۰ رنگ آمیزی سطل های زباله- شهریور ۱۳۹۸
- ۷۰ کتاب
- ۷۲ جمع آوری زباله از سطح سیستان
- ۷۴ کاشی هامون و آقای زارعی
- ۷۴ برگزاری برنامه شب های تاریخ، فرهنگ و ادب سیستان
- ۷۵ حسین بنیادی را چاقو زدند- ۱۳ دی ۱۳۹۸
- ۷۶ تجمع پنجشنبه ۳ بهمن ۱۳۹۸ در اعتراض به کمبود گاز
- ۸۰ جمع آوری هزینه ساخت سالن اجتماعات فعالان اجتماعی
- ۸۳ پافشاری بر مسئله آبادانی یادمان شهدای تاسوکی
- ۸۴ کانال تلگرامی پایگاه عدالت خواهان و پرستگران

- آموزش شاهنامه‌خوانی و برخوانی ۸۵
- انجمن صنفی استادکاران و کارگران ساختمانی سیستان ۸۶
- عیار کالا ۸۷
- انجمن مردمنهاد اندیشه و تعاون ۸۷
- تشکیل حلقه انسانی در اطراف چاه‌نیمه‌ها ۸۸
- نان مهربانی ۹۰
- پیگیری املاک نیروی انتظامی با تشکیل گروه تلگرامی ۹۰
- پیگیری برای جلوگیری از نوسازی دبستان انقلاب زابل ۹۰
- پیگیری ایجاد بقعه بر روی مزار آیت‌الله بختیاری، آیت‌الله شریفی و... در خیابان بعثت غربی زابل ۹۱
- پیشنهاد ایجاد پارک بانوان در غرب موزه مرکزی زابل در خیابان فردوسی ۹۲
- پیگیری ساخت سرویس‌های بهداشتی در اطراف میدان یعقوب لیث ۹۲
- پیگیری ساماندهی تاکسی‌های سطح سیستان ۹۳
- پیگیری حذف تبلیغات دیواری نامناسب ۹۴
- فعالان اجتماعی و کرونا ۹۴
- دیگر فعالیت‌های مطالبه‌گران و فعالان اجتماعی ۹۵
- سازمان‌های مردمنهاد (NGO) ۹۶
- شرحی درباره دفاتر تسهیل‌گری و ارتباط آن‌ها با سمن‌ها در حوزه سیستان ۱۰۳
- معرفی دفاتر طرح تسهیل‌گری در محلات هدف شهر زابل ۱۰۵
- توضیح درباره چند چهره ۱۰۷
- آخرین روز؛ ۲۹ اسفند ۱۳۹۸ ۱۲۶
- جمع‌بندی، نتیجه‌گیری و ذکر نکات ۱۲۸
- سخن پایانی ۱۳۰

امروزه اگر سؤال کنیم که راه برون‌رفتِ سیستان از وضعیت موجود چیست؟ تقریباً بیشتر سؤال‌شوندگان با عبارت: «باید دولت چنین کند و چنان کند.» سعی در حل و پاسخ به پرسش دارند، اما درواقع راه‌حل اصلی، «باید مردم» و از آن اصلی‌تر، «باید من» است. اگر «من» برای توسعهٔ دنیای پیرامونم حرکت نکنم، چه توقعی از «مردم» و سپس «دولت» خواهد بود؟

سیستان سرزمینی خاص و با شرایطی ویژه است و اگر ایران با «کار» آباد شود، سیستان با «ابتکار» توسعه خواهد یافت. اینجا تقریباً با کل ایران متفاوت است. سیستان «چاه» آب ندارد و این مسئله تفاوت اساسی با بقیهٔ کشور در آن ایجاد کرده است.

تعصبِ منجر به توسعه در اکثر «نخبگان» آن به معنایی وجود ندارد یا تنها در زبان آن‌ها خلاصه می‌شود. همهٔ آن‌ها سعی دارند تا عامل محرومیت‌های سیستان را در جایی جز رفتار خود تعریف کنند. باید از سیستان به «زاهدان»، «مشهد»، «گرجان»، «تهران» و... بروم و اینجا پرنگ‌تر است. مهاجرشدن در ذهن بیشتر نخبگان سیستانی وجود دارد.

اکثر نمایندگان سیستان در آن «خانه» ندارند. در دورهٔ انتخابات وارد سیستان می‌شوند و اگر رأی آوردند از سیستان می‌روند؛ اگر هم رأی نیاورند از سیستان می‌روند. همسر و فرزندان آن‌ها هم در سیستان نیستند؛ یعنی جایی را می‌خواهند «آباد!» کنند که به درد خودشان هم نمی‌خورد.

باید چه کار کرد؟ هر فرماندار، نماینده، استاندار، رئیس اداره و... که می‌آید باز هم مشکلات، همان مسائل قدیم است. «حقابهٔ هیرمند»، «منطقهٔ آزاد»،

«تالاب هامون»، «صفِ گاز»، «صفِ نفت»، «صفِ بیماران ریوی ناشی از ریزگردها» و... همیشه برقرار بوده است.

اینجا اراده‌ها نتوانسته مشکل را ریشه‌ای طرح و حل کند. گذشته رنگین و حال غمگین سیستان باعث شده تا نوعی ناراحتی عمومی در این مرکز شکل بگیرد و در کنار آن به فکر حل مسئله شوند. شهروندان برای پیگیری حقوق خود دست به ثبت «سمن» زدند. علاوه بر آن نوعی تلاش عمومی برای ورود به صحنه و مطالبه قانونی از مسئولان در بین مردم شکل گرفت. این گروه‌های حقیقی و حقوقی در سال‌های ۱۳۹۶ تا ۱۳۹۹ با همگرایی و واگرایی صحنه جدیدی در منطقه خلق کردند.

اما چرا فعالیت‌های «سمن»‌ها و مردم در نیمه دوم دهه ۱۳۹۰ بیشتر شد؟ در پاسخ باید گفت، علاوه بر موارد فوق، یکی از دلایل آن را باید در پررنگ‌تر شدن «فضای مجازی» دانست. سایت‌ها، پایگاه‌های خبری، گروه‌ها و کانال‌های خبری محلی به سرعت در سیستان رشد کردند. انتشار تصاویر و کلیپ‌ها و مشارکت عموم، به نوعی باعث آموزش «مطالبه‌گری» در فضای مجازی شد، به طوری که این مسئله در فضای حقیقی در این سال‌ها خود را نشان داد.

این کتاب به معرفی تعدادی از پیگیری‌ها، تحرکات و مطالبات مردم سیستان و سمن‌ها می‌پردازد که به صورت جمعی و به دور از سیاست‌زدگی طرح شده است.

کتاب حاضر نمی‌تواند به عنوان سندی برای سنجش افکار همه مطالبه‌گران باشد، همانطور که تصویر تکاپوهای همه دغدغه‌مندان حوزه سیستان در آن

نیست. پیشاپیش از همه عزیزان فعال که در مطالبه‌گری نقش داشته و از قلم افتاده‌اند عذرخواهی می‌کنم.

مطالعه این کتاب را به مسئولان دولتی، سازمان‌های نظامی، انتظامی و... برای شناخت بیش‌ازپیش لایه‌های مردمی و ظرفیت‌های موجود پیشنهاد می‌کنم.

www.ketab.ir